

55. Hviezdoslavov Kubín

info č. 2

*Celoštátna prehliadka v umeleckom prednese poézie a prózy,
v tvorbe detských recitačných kolektívov a divadiel poézie*

Dolný Kubín

1.10. 2009

www.nocka.sk

Vitajte!

Každoročne prichádzate k nám do mesta, ktoré my voláme Perlou, zasadenou medzi horami. Áno, radi sa pýšime jeho krásami, jeho atmosférou, jeho bohatstvom, ktoré tvoria tradície, umenie, kultúra. Každoročne sa Dolný Kubín stáva svedkom umeleckých festivalov. Ich samozrejmosťou súčasťou je Hviezdoslavov Kubín.

Myslím, že tvorí základ spoločensko-kultúrneho diania už po mnohé roky. Celých 55 rokov sa tu schádzajú budúci herci, suverení a občas i rozochvení trémisti. Rozdávajú úsmevy, múdrosti a získavajú skúsenosti a obdiv. Želám všetkým účastníkom a ľuďom, ktorí sa podieľajú na tomto nádhernom podujatí, veľa úspechov a energie. Veľa nových nápadov a veľa talentu, veď 55. Hviezdoslavov Kubín je dôkazom toho, že nadanie a talent je prirodzenou súčasťou našej spoločnosti.

Preto prajem všetkým účastníkom 55. Hviezdoslavovho Kubína krásne chvíle v Dolnom Kubíne, úspešnú prezentáciu a milé spomienky.

Buďte nám tu všetci milo vítaní!

*Janka Greššová, riaditeľka
MsKS Dolný Kubín*

Sila básnika nie je iba v čítankách a encyklopédiách

„Čas preosieva hodnoty každého podujatia a práve toto podujatie preosial tak, že ukázal jeho opodstatnenosť aj v dnešnej vysoko komerčnej spoločnosti,“ uviedol pri otvorení Hviezdoslavovho Kubína primátor mesta Ivan Budiak. Dôkazom, že myšlienka niešť odkaz veľikána spod Choča prehliadkami umeleckého slova je, že sa v básnikovom rodnom kraji stretávajú recitátori z celého Slovenska už 55. raz. Aktuálny ročník je spojený aj ďalším jubileom – 160. výročím narodenia P. O. Hviezdoslava.

Účastníci podujatia, predstavitelia mesta, kultúrnych inštitúcií a študenti Gymnázia P. O. Hviezdoslava si uctili pamiatku veľikána aj položením kytice pri jeho hrobe na miestnom historickom cintoríne. „Nie každému národu sa pošťastí nášť spomedzi seba niekoho tak

Pocta Hviezdoslavovi pri jeho hrobe. Melódie v podaní Leonarda Vajduláka, riaditeľa miestnej ZUŠ P. M. Bohúňa.

podstatného a dôležitého, ako bol pre slovenský národ Hviezdoslav,“ pripomenul v príhovore spisovateľ Karol Horváth. „Témami, ktoré si volil, nám oznámil veľmi dôležité pravdy o nás a o svete, v ktorom žil. Pravdy, ktoré sú v mnohom doteraz veľmi silné a platné.“ Ako ďalej

dodal, sila tohto básnika je nielen v tom, že je v čítankách a encyklopédiách, ale najmä v tom, že je aj dnes v našich myšliach. „Aj 55. ročník Hviezdoslavovho Kubína je potvrdením, že svoju vďačnosť tomuto básnikovi vieme dokázať aj konkrétnymi činmi.“ (lv)

Pre umelecký prednes vek neplatí

Prvý večer na HK vyvrcholil v Oravskom múzeu P. O. Hviezdoslava programom, venovaným každému, kto sa cíti, alebo chce zostať mladý. V pásme Prednesom k mladosti odznel výber zaujímavých prednesov zo súťaže základných umeleckých škôl Prednášam, teda som a zo súťaže Kalinčikovo Záturčie, kde si publi-

kum vypočulo zaujímavé seniorské prednesy.

Režisér Roman Večerek jedinečne a citlivo skĺbil vek recitátorov, scénu múzea, originálne zaranžoval plyšovými hračkami. Efekt z predstavenia bol jedinečný. Divák mal pocit zastavenia sa v čase na konci náročného dňa. Symbolicky si podali ruky a na javisku si

porozumeli všetky vekové kategórie, ktoré sa nám predstavili. Boli tu Peter Lupták, Anna Dubocová, Rebeka Farkašová, Anna Bobáková, Želmíra Mišutová, hudobný gitarový sprievod mala Zuzana Lučivnáková. „Pre umelecký prednes, vek neplatí,“ skonštatovala na záver Jaroslava Čajková. (iz)

DKR Pimpinela pri ZUŠ L. Stančeka, Prievidza

O kozliatkach (na motívy veršovanej rozprávky M. Rúfusa)

Hodnotenie poroty

Inscenátori vybrali text vhodný pre interpretov aj divákov predškolského alebo mladšieho školského veku. Najväčšími kladmi predstavenia boli spontánnosť detských interpretov a výtvarene čisté scénografické prvky. Práca s tempom, rytmom a dynamikou bola jednoduchá, rešpektovala vek interpretov, trpela však na prílišnú monotónnosť, hlavne v práci s hlasovým prejavom. Mimoriadne príjemným a slubným osviežením bola postava Vlka, ktorý svoju v kontexte inscenácie funkčnú civilnosť mohol podporiť evidentným pohybovým aj hlasovým nadaním.

Karol Horváth

Hovoríme s tvorcom

Kvetoslava Boráková o tom, ako vznikalo jej predstavenie a kto prišiel s nápadom hrať Rúfusu rozprávku: „Sú to deti, ktoré boli vlni v prípravke literárno-dramatického odboru ZUŠ-ky, s ktorými pracujem formou dramatických hier a cez ktoré sme sa dostali aj k rozprávkam. Keďže ja mám veľmi rada poéziu Milana Rúfusa, cez jeho rozprávku O kozliatkach sme sa dostali k hraniam a i k tomuto predstaveniu.

Robíte s deťmi len divadlo poézie, alebo aj iné dramatické žánre?

Poéziu a hlavne prednes robím celý život, divadlo poézie ešte len krátko a preto nie som si celkom istá v režírovaní a režisérskeho postupoch. Preto si veľmi rada nechávam poradiť od skúsenejších divadelníkov. Veľmi rada mám jednoduchosť a čistotu, divadelnú skratku v spojení s určitým druhom poetického vyjadrovania. Preto mi veľmi vyhovuje práca s deťmi v takomto detskom recitačnom kolektíve, kde mám možnosť všetko toto využiť.

Ste prvýkrát na HK, ako vnímate jeho atmosféru a ako na Vás zapôsobili predstavenia prvého dňa?

Ako divák som tu už bola viackrát, dokonca som mala na HK aj recitátorku, ktorá tiež recitovala Rúfusu poéziu. S divadielkom som tu prvý raz a považujem to za najväčší

úspech svojho života. Čo sa týka atmosféry, veľmi sa mi tu páči. Z predstavení ma najviac oslovili Ach, jáj... zo Zákamenného a Ako tma meškala z Nižnej. To je spôsob tvorby, ktorý mi vyhovuje. Možno by som niektoré veci robila trochu inak, ale tento spôsob tvorby sa mi páči. (ml)

Čo na to publikum

Tomáš – Každé malé dieťa, ktoré hrá sa chce stať veľkým hercom a robí to tak. Títo nechceli byť veľkí, títo chceli byť malí a to bolo oveľa krajšie. Ostali deťmi.
Sidónia – Bolo to veľmi milé a hravé predstavenie plné detského entuziazmu do

života. Veľmi šikovný bol aj chlapec, ktorý hral vlka.
Žanetka – Bolo to veľmi pekné.
Evka – Mne sa to páčilo, boli to maličké deti, vyhrali sa...
Lucia – Veľmi zle rozprávali, ale plachta bola pôsobivá.

*Kozliatkam sa nepáčil,
obišli sa s vlkom,
pretože ho kováč(ik)
preventívne stľkol...*

(jkb)

DKR pri ZUŠ D. Kardoša, Bánovce nad Bebravou

Pavol Šrut: Ôsmy John

Hodnotenie poroty

Detský recitačný kolektív pri ZUŠ DK v Bánovciach nad Bebravou sa na tohtoročnom HK predstavil dielkom Pavla Šruta Ôsmy John v režii Zuzany Varhaníkovej. Prostredníctvom detskej, jemne ritualizovanej hry (motív krvavého kolena), rámcujúcej túto miniatúru sa detskí interpreti usilovali rozohrať rozličné situácie súvisiace so životabehom ústrednej postavy – Johna. Toho stvárňovali traja mladí herci odetí v červených tričkách a džínsoch v takmer uniformnej podobe, čo bolo pre diváka pri samotnej percepcii dosť mátuče a nenapomáhalo to dostatočne ani k rekonštrukcii významu celku predstavenia.

Rovnako pomerne málo variabilne (opakujúce sa intonácie, ilustrujúce gestá, lineárny spôsob tvorby situácie v dramatickom konaní či tvorba mizanscén) a divadelne viac či menej prierazne vyznievali aj ďalšie kolektívne sekvencie inscenácie. Nehovoriac o tom, že realizátori divákov transparentne, hoci nechtiac, poučovali moralizujúcou floskulou: „A takto dopadnú všetky deti, keď nebudú poslúchať.“

Spomenuté detské choroby zrejme vyplývajú zatiaľ ešte z nedostatočného skúsenostného zážehu tvorcov, čo však nevylučuje ich dramaticko-divadelný potenciál a perspektívny umelecký rast.

Miron Pukan

Pokračovanie na 3. str.

Dokončenie z 2. str.

Hovoríme s tvorcom

„Predstavenie vznikalo postupne. Úlohu zohralo aj to, že v divadielku sú dve skupinky, teda chlapci a dievčatá, medzi ktorými vznikajú drobné spory na tému kto je poslušný a kto nie. K tomu mi veľmi dobre poslúžil text Ôsmy John a tiež hra na krvavé koleno, ktorá nám na začiatku slúžila ako rozohrievačka. Z toho sa postupne rozohrávala dievčensko-chlapčenská slovná vojna, z ktorej nakoniec vzniklo toto predstavenie,“ hovorí o príchode Ôsmeho Johna na javisko Zuzana Varhaníková.

Poznáme Vás z rôznych divadelných festivalov rôznych žánrových zameraní. Aké miesto má Váš vzťah k detskému prednesu a k tvorbe v detskom recitačnom kolektíve?

Je to taký môj prvý krôčik v tomto žánri. Viac sa cítim doma v činoherných žánroch v divadle mladých, či bábkovom divadle. Všade tam sa cítim oveľa viac doma. Toto sú moje prvé pokusy s detským recitačným kolektívom.

Ste prvýkrát na HK s divadielkom, ako vnímate jeho atmosféru a ako na Vás zapôsobili predstavenia prvého dňa?

Po niekoľkých účastiach na HK s recitátormi som prvý raz cestovala so súborom. Všetko bolo dnes veľmi hektické, vrátane cesty z Bánoviec spojovým autobusom. Našťastie sa nám pri viacerých prestupoch nikto nestratil. Po príchode do Dolného Kubína to pokračovalo v takom istom tempe - skúška, ubytovanie a hneď predstavenie. Vždy sa všetko dialo veľmi rýchlo, ale všetko bolo fajn. Z predstavení sa mi páčili veľmi milé Kozliatka, veľmi milo ma prekvapilo Ach, jáj... Najmä to, ako tento pre mňa dobre známy text zvládli a ako boli dievčatká veľmi dobre disponované. Trocha som sa strácala v predstavení Tanec na streche a výpovedou troch dievčat, ktoré chceli odhaliť svoje vnútro. Ale s prvým dňom som veľmi spokojná a teším sa na ďalšie. (ml)

DKR pri ZUŠ D. Kardoša, Bánovce nad Bebravou

Čo na to publikum

Jana – Zaujala ma hravosť, fantázia, decká boli dobre v prednese. Dobre si hru nacvičili, išla z nej dobrá atmosféra. Predstavenie malo poučnú myšlienku, ale nie násilne danú.

Katarína – Bolo vidno, že sa snažili.

Lucia – Bolo to veľmi pekné, také farebné.

Evka – Stále rovnako kričali.

*Kde je sedem bratov Johna?
Tu sú skoro samé sestry...
Drezúrujú ho jak koňa,
on si však vie život spestriť.
(jkb)*

DP Vretienko, Topoľovka

Daniel Hevier: Skriňa plná kabátov

Hodnotenie poroty

Kabáty bez života

Súbor Vretienko z Topoľovky priniesol do Kubína zaujímavú inscenáciu textu D. Heviera Skriňa plná kabátov. Režisérky Otilia Semanová a Veronika Stojáková si k textu pridali postavu Hudobníka, ktorý sa stáva akýmsi sprievodcom – autorom diania na javisku. Je to on, v ktorého hlave ožívajú kabáty odložené v skrini. Je to on, ktorého hra na klávesách im dodá život, aby sa aspoň na chvíľu vzbúрили smutnému osudu odložených vecí. Je to zaujímavý nápad, chyba je však v tom, že sa až do konca predstavenia nedozvieme, kto tá postava vlastne je, aký má vzťah ku kabátom, kde sa tam vlastne zobrala... Inscenáciu to ochudobňuje o napätie, ktoré jej mohlo dodať ďalší rozmer a divácky ju urobiť atraktívnejšou. Rovnako bolo na škodu, že sa nepodarilo viac charakterizovať účinkujúce „postavy“ – kabáty, veď niečo iné je typické pre vojenský huberták a niečo iné pre jamný plášť, či lyžiarsku

vetrovku. Záver so zaspávajúcim Hudobníkom tak len podčiarkol dramaturgickú nedopracovanosť a neujasnenosť. I tak sme boli svedkami ambiciózneho produkcie, ktorá svedčí o potenciály tvorcov, a to tak hercov ako aj režisérov.

Jozef Krasula

Hovoríme s tvorcom

„Čítali sme si na stretnutiach knižku Odlet papierových lastovičiek od Daniela Heviera a najviac nás zaujala Skriňa plná nápadov. Čím? Je to milé, vtipné, deťom sa to páčilo,“ povedala nám Otília Semanová, režisérka divadielka. Herci sa z detí vykryštalizovali na hodinách dramatickej výchovy v základnej škole, niektoré navštevujú aj literárno-dramatický odbor ZUŠ. Dramatickú výchovu totiž základná škola zaradila podľa nového školského zákona do rozvrhu, predmet, ktorý vyučuje od 5. ročníka má názov výchova umením. „Už predtým sme však mali projekt, ktorý bol zameraný na dramatickú výchovu.“

Čo tým sledujete?

Najmä rozvoj komunikácie. Aby sa deti dokázali uvoľniť, aby premýšľali. Snažíme sa navodzovať bežné situácie zo života, snažíme sa, aby pochopili, že sa dajú riešiť aj inak ako krikom, agresivitou. Učia sa medzi sebou rozprávať v rôznych situáciách.

Ako k príprave predstavenia Skriňa plná nápadov pristupovali deti?

Veľmi aktívne. Spolu sme skladali jednotlivé obrazy, prišli aj s návrhom dekorácie. Skriňa je vlastne stojan na panely, ktorý sa využíval na hodinách slovenčiny. Visel v našom starom kabinete.

Ako by ste vystúpenie zhodnotili?

Snažili sa uvoľniť, myslím si, že to zahráli celkom dobre. Im sa scenár totiž veľmi páči.

Čo plánujete s týmito deťmi do budúcnosti?

Kedysi, s predchádzajúcim súborom, sme sa venovali najmä baladám. Toto je už iná generácia. Hevierova tvorba sa nám síce páči, ale predsa sú to už ôsmačky a gymnazista. Takže momentálne neviem. (lv)

Čo na to publikum

Lena – My sme prišli sem, nevediac, čo je divadlo poézie, chceli sme to vidieť. Prvý dojem? Milé, humorné. Peter – Dobrý nápad.

Mirka – Čo ma na tom zaujalo? Asi to, že je to pravda, že kabáty sú stále odložené. Asi by chceli naozaj prevetrať. My kupujeme stále nové a nové. Treba aj tie staré občas obliecť a vyvetrať.

Lucia - Vôbec sa mi to nepáčilo, dobrý nápad, ale tá realizácia..!

Roman - Konečne niečo, čo sa trochu podobalo na divadlo.

*Kabáty sa tlačia v kasni
(v električke, vo výtahu),
tma je tam aj na sny,
nie to ešte módnou dráhu.
(jkb)*

DDS Z+Z pri ZŠ s MŠ J. Vojtaššáka, Zákamenné

Peter Hudák: Ach, jáj...

Hodnotenie poroty

Kde bolo, tam bolo, bola raz jedna krajina...

DDS Z+Z pri ZŠ a MŠ J. Vojtaššáka zo Zákamenného sa inšpiroval predlohou Petra Hudáka s názvom Ách, jáj, ktorú napísal na motívy knihy Philipa Hawthorna Sladné sny. Práve moment snenia, reality a detskej hry si zvolila režisérka Zuzana Demková so svojou kolegyňou Zdenkou Klačanskou ako kľúč k uchopeniu podstaty premeny divadelného znaku na význam. Inscenácia sa síce realizuje v otvorenom, kontaktovom priestore, ale nie je nevyhnutnou podmienkou tvorby obrazov. Detská hras vychádza zo striedania kolektívnej výpovede a personalizácie, kedy deti na seba berú obsah nejakej postavy. Deti mladšieho školského veku hrajú s nasadením pre prostú skutočnosť: je to hra s významom, ktorý v predlohe a s minimálnym počtom rekvizít deti našli. Kolektívna sponda a následný pohybom utváraný obraz sú podstatou vizualizácie inscenácie. Napríklad: Na udici visela ryba. A Ďalej? Rozprávočka chýba. Hra tela, vtip a humorná nadsádzka príbehu, ktorý môžeme voľne prirovnať k zlatej rybke a rybárovi, sa rozvíja spontánnym spredmetnením deja. I keď nejde o dej dramatický, je v ňom veľa situácií vytvárajúcich očakávanie.

Režisérky použili minimálne scénické prostriedky. Jeden prútený kôš, v ktorom je pani Nespokojná a výtvarne štylizované farebné tričká s poplátanými dierami, ktoré sa však v potrebnej situácii menia na jednofarebnú kulisu, vytvárajú obraz harmonickej komunity. Ľudské telo je nástrojom na vytvorenie významov a nahrádza aj drobné

rekvizity. Tieto gestá a orchestrácie kolektívnych obrazov sú primerane štylizované. Kolektívne a individuálne sa premiestňujú podľa potreby výstavby príbehu. Víla Kostrnka supluje zlatú rybku -plní želania pani Nespokojnej, ale tá vo svojej samolúbosti si žiada stále väčšie a náročnejšie dary.

Do tejto hry s významom je vtiahnutá aj rytmická zložka predlohy s niekoľkými slovnými hračkami typu: Nechcem čakať ani chvíľu. Chcem záhradu, bazén vilu.. Vilu? Vylúčené.. To je len jeden zdroj humornosti, lebo redukcia príbehu, jeho zjednodušenie síce pomáha detskej hre a interpretácii, ale zahmlieva význam Víla plní želania. Hromy, blesky, tlenie, vrenie, nech sa stane... Prekvapenie. A ono

Pokračovanie na 5. str.

Poetické večerníčky – prehliadka detských recitačných kolektívov a divadiel poézie

Dokončenie zo 4. str.

niekedy nastane a niekedy nie. Inscenácia predstavuje schopnosť detí spájať jednotlivé prvky kompozície do celku. Hra však vyúsťuje do série reklamácií, ktoré víľa nakoniec neprijme a pani Nespokojná skončí opäť v prútenom koši. Nešlo ani o pointu, išlo skôr o hravý spôsob detskej interpretácie spojením slova a pohybu ukázať na disponovanosť detí a odkrytými nimi vnímaný význam hry. Uchovala si detskosť, ukázala možnosti, ako neilustrovať slovo konaním, ale nachádzať nové, vtípné i humorné spojenia.

Lucy Šárik

Čo na to publikum

Dominika – Úžasné herecké výkony, na to, že dievčatá sú malé a takto hrajú. Kastými úžasnými.

Matej – Na to, že boli mladé, vynikajúci výkon určite. A určite, keď budú staršie, tak podajú lepší výkon. Bolo to naozaj dobré vystúpenie.

Žanetka - veľmi pekné a dobre premyslené

Barborka - páčilo sa mi, ale neviem povedať prečo, pretože sa mi páčilo...

Paľo - Mne sa to videlo. A tebe?

Tamara - Bolo to nádherné.

*Ach jáj, ach jáj, zlatá ryba,
je v tom háčik: slovná vojna.
Každému z nás čosi chýba,
iba ja som nespokojná
(jkb)*

Hovoríme s tvorcom

Malé herečky vystúpili na javisku pred publikom prvý raz v živote. Boli to ich prvé herecké výkony. Najmladšia je tretiačka, ostatné žiačky štvrtého a piateho ročníka. Len tri z nich sa doteraz venovali recitácii. Ako nám povedali režisérky predstavenia Zuzana Demková a Zdenka Klačanská, deti sa s výberom hry stotožnili, sadol im.

Publikum pochvalne hovorilo o hereckom výkone.

Deti hra totiž bavila, dokázali sa vyhecovať, išlo o naozajstnú hru. Mohli byť v nej prirodzené a aj boli, mohli sa vyšantit.

Ako pristupovali k scenáru detí?

Samé ho dotvárali. I záverečná veta: Aj tak raz budem kráľovnou vyšla z ich hlavy. Poznáme sa z autorom hry, dal nám na úpravu scenára voľnú ruku. Potrebujeme voľnosť, pevný scenár by nás príliš obmedzoval. Osnovu sme, samozrejme zachovali, no okolo sme ponabáľovali nové texty a obrazy.

Fungujete v rámci krúžkovej činnosti v škole?

Nie je to v podstate ani krúžok. Robili sme to len tak, nielen deti, ale aj nás totiž divadlo baví.

Čo plánujete robiť s nádejnými herečkami do budúcnosti?

Už uvažujeme o divadle poézie, máme vybraný text, plánujeme doplniť hru pesničkami a pohybom. Uvidíme, ako nám to vyjde. (lv)

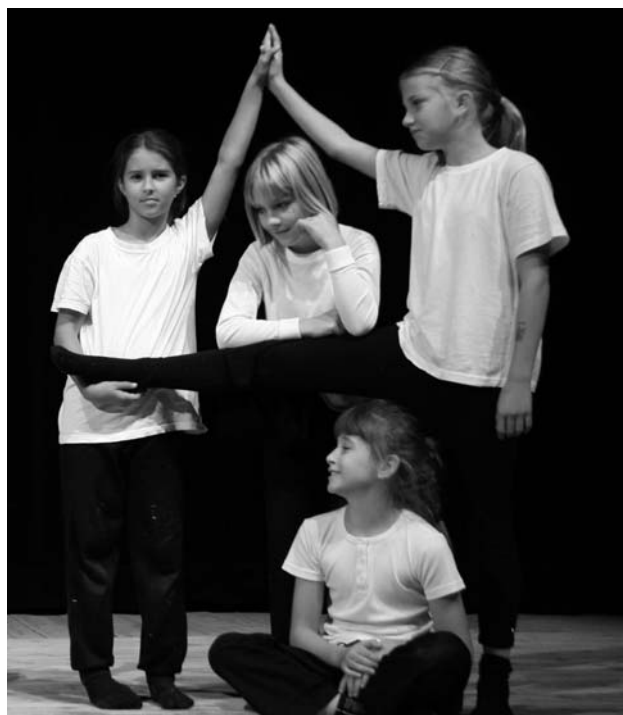
Dobrovítazí ZŠ, Nižná

Daniel Hevier: Ako tma meškala

Hodnotenie poroty

Tvorcovia Detského recitačného kolektívu Dobrovítazí spolu s režisérkou Zdenou Brozovou sa rozhodli uviesť dramaturgiu Hevierovej rozprávky s rovnomenným názvom Ako tma meškala. Nazdávam sa, a dokumentuje to aj samotné divadelné predstavenie, že inscenovať daný titul nebol márnym dramaturgickým ťahom. Oceneniahodný je aj samotný prístup k predlohe: prostredníctvom montážového princípu ústiaceho k pomerne čistej poetologickej jednote javiskového tvaru (hoci nie bez zvyšku) ukázali interpreti, že i prostredníctvom minima rekvizít (predovšetkým čierne šatky využité viacúčelovo) môže vzniknúť umné, poetické, dramaticky i významovo funkčné predstavenie, kde tvorivosť a detská nekaširovaná ludickosť si nájde svoj priestor. Škoda, že sa tvorcovia tohto dielka nevyhli istým úskaliam: neintegrálne zakomponovanie saxofonistky do celku inscenačného tvaru, neprogramová tvorba komického efektu, neraz nedostatočná plasticita interpretačného výrazu vo verbálnom i dramatickom konaní a pod. Za zváženie vari stojí i to, či tma musí byť vždy konvenčne zahalená pláštom černoty? To sú však otázky, na ktoré by si mali inscenátori zodpovedať sami.

Miron Pukan

Hovoríme s tvorcom

Ako tma meškala a predsa sa dostala až na Hviezdoslavov Kubín? Opýtali sme sa Zdenky Brozovej.

Ja osobne mám veľmi rada poéziu Daniela Heviera. Pracovala som s jeho textami už aj s recitátormi, tak mám dojem, že mu celkom rozumiem a aj deťom sa to zapáčilo. Mám dojem, že vystúpenie dopadlo celkom dobre.

Divadlo poézie, rešpektíve detskú poéziu a prednes a detský recitačný kolektív robíte, dá sa povedať, programovo. Máte to, zdá sa, v rodine. Čo Vás láka na tvorbe detského recitačného kolektívu?

Viem, že mám v divadielku šikovné deti, na ktoré sa dá spoľahnúť a hlavne sa mi zdá tvorba divadielka poézie jednoduchšia, než nejaká činohra. Mám pocit, že sa nemusím zaoberať budovaním toho klasického dramatického oblúku a preto sa mi to zdá jednoduchšie. Preto robím detský recitačný kolektív.

55. ročník HK zdá sa bude rekordným, čo sa týka vystúpení detských recitačných kolektívov a divadiel poézie. Aký máte pocit z doterajšieho priebehu, ako dlhoročná účastníčka HK?

Z dnešných prednesov ma naozaj zaujali asi štyri či päť a z divadielok ma najviac oslovilo predstavenie Ach, jáj... zo

Zákamenného. Bolo to veľmi čisté a zaujímavé predstavenie. Len si myslím, že by bolo lepšie, keby ho hrali na javisku vo veľkej sále. Na arénu tam bolo asi veľa ľudí a preto to trochu stratilo na komunikačnej kvalite. (ml)

Čo na to publikum

Ivan – zaujalo ma, že tam bola živá hudba, dosť malých detí a boli šikovné

Dorota – Páčila sa mi hra čiernej a bielej, ako pracovali s kostýmami a látkami, ako sa v tých farbách tiež menila nálada.

Žanetka – Veľmi dobré, lebo mali aj dobré kostýmy, aj to dobre zahrali.

Monika – Dôsledné, všetko premyslené, zohraté. Text, pohyb, hudba, svetlá aj kostýmy.

Peter – Aj so Zákamenným zatiaľ najlepšie, čo som tu videl.

*Takej tmy by som sa nebál,
pomáhala vlaku, myške...*

Asi prišla priamo z neba.

Tam sú dobrí v takej výške
(jkb)

DKR SoFrKa pri ZUŠ Bernolákova ul., Košice

Tanec na streche

Hodnotenie poroty

“Sen si žiada ľudské obete.” (citát z inscenácie)

DDS SoFrKa ZUŠ Bernolákova v Košiciach a jeho režisérka Marica Harčariková takmer vždy rozčeria hladinu inscenačnej priemernosti. Aj teraz s minimálnym počtom účinkujúcich, s jednou dominantnou rekvizitou – farebnou stoličkou a modrým trikotom so záclonovinou – nás dievčatá preniesli zo skutočnosti do sna a späť na krídlach divadelnej fantastiky.

Inscenácia vytvára súbor znakov, ktoré môžeme smelo nazvať poetickými a divadelnými súčasne. Nie ich použitie, ale ich premena pred divákom vytvára magické spojenie medzi oboma spomínanými svetmi. Inscenácia s názvom Tanec na streche je skutočne istým spôsobom večnou variáciou na danú tému, ale súčasne je oveľa viac. Vertikálna rovina dole a hore síce končí strechou, ale súčasne je aj priestorom, odrážajúcim spojenie neba so zemou, človeka z vesmírom a hviezdami. Prítom hviezdy majú rôzny význam (okrem iného ponášku aj na televíznu reláciu, kde sa vytvárajú a stretávajú “hviezdy” Na streche). Inscenácia cez tvorbu významov a premenu daných znakov vo vzťahoch medzi interpretkami utvára krehký mechanizmus divadelného napätia. Toto napätie, ktoré nastoluje otázky vnímavému človeku nie naservírované ako na podnose, ale ako možnosť vzlietnutia ducha, duchovnosti, dotvorenia, dobudovania významu. V tomto smere inscenácia nie je “o niečom”, ale

“je niečím”, odvodenou od slovesa byť, existovať. Javy a vzťahy sa utváraním stávajú, nenájdeme ich pred interpretáciou a neostávajú po nej. Iba ako dorastajúca sebareflexia akejsi metafyziky otázok, ktoré prináša život. Poetika pohybu utvára poetiku významu s ľahkou iróniou oproti významu slova. Aj keď je libreto poskladané z viacerých fragmentov, najsilnejšie rezonuje práve dievčenská aktuálnosť, uchopenie podstaty divadelnosti “premeny”. Dosť so sebou už žartovania / k pravde je chodník boľavý / pravda sa sama nezjaví!.” Vždy končím na streche - teda medzi “tam dolu” a “tu hore”, medzi snom a skutočnosťou, ale aj medzi lžou a pravdou... Inscenácia Na streche je však pravdivým obrazom o sebe samej, o divadelnými znakmi a ich premenou pred divákom uchopenou skutočnosťou. Vlastne jej poetika je aj poéziou. Je divadlom poézie. *Lubo Šárik*

Hovoríme s tvorcom

O zrode inscenácia Na streche hovorí **Mária Hačaríková**. „Sme na Kubíne s týmto súborom druhýkrát (pred dvoma rokmi víťazne – poz. jkb) Keďže sú dievčatá už staršie, siahli sme po trošku náročnejších (ale nie všetkých – tak sme to trochu pomiešali) textoch. Objavili sme takú milú knižôčku, poéziu Libuše Viktorovej, ktorá oslovila dievčatá. Keďže sú dievčatá aj pohybovo veľmi nadané, aspoň podľa mňa, chcela som spojiť tento ich esprit a pohyb a entuziazmus s nasadenie a neviem čo všetko možné... s tou poéziou. Hľadali sme ešte ďalšiu poéziu, ktorá by nás oslovila, texty, ktoré by do tejto koncepcie zapadli, a vznikla takáto koláž. A dievčatá mali z toho veľkú radosť. Veľmi dobre sa mi s nimi pracovalo, lebo sa vkuse smiali.

Aké bolo dnešné predstavenie?

Trošku mi to dnes chýbalo v predstavení. Tá radosť, ktorú vždy mali, vždy to tam bolo. Možno to bolo spôsobené priestorom. Boli veľmi vážne Inokedy také nebyvajú. A teraz som možno z toho trochu (naozaj len trochu) smutná ja. Ale to je úplne normálne...

Ktoré z ostatných predstavení vás oslovili?

Mňa veľmi pohladilo predstavenie zo Zákamenného a Dobrozvítazí z Nižnej. Zákamenné mi pripadalo také najčistejšie. Ale aj ostatné priniesli nejakú inšpiráciu.

Kam bude kráčať SoFrKa?

Premýšľame, už vlni sme začali premýšľať nad autorským predstavením na motívy Andersenovej Malej morskej víly – Malá mestská víla. Chceli sme klasiku, ale ukázalo sa, že to nie je dobrá cesta, lebo sú vo veku, keď potrebujú aj niečo iné ako klasiku. (jkb)

Čo na to publikum

Andrej - Ja som sa moc s týmto dielom nestotožnil, pretože som ho nepochopil a to hrá vždy dôležitú úlohu. A myslím si, že na Slovensku rastie veľmi veľa talentov. Je to len dobre. Ak sa má slovenské herectvo rozvíjať, tak musia začať od mala. Myslím, že sme tu videli veľmi veľa dobrých vystúpení a že Slovensko má do budúcnosti čo ponúknuť. Dievčatá sa ti páčili? Ale áno.

Boli v mojom veku, bol by hriech povedať, že nie.

Žanetka – To bolo dobre vymyslené aj s tými sukňami a stoličkou.

Barborka – Ja som nepochopila, o čom to bolo, to sa mi veľmi nepáčilo.

Roman – Mali nádherné dekolty...

Lucia – nie som si istá, či rozumeli všetkému, o čom hrali.

Na streche sa toho deje:

poézia, rytmus, tanec,
takmer všetko... a čo nie je,
možno, že je. Poskrývané.

(jkb)

Úsmev pri ZŠ a MŠ, Babín

Kamil Peteraj: Rozhovory s jablkom

Hodnotenie poroty

Na vine je jablko?

Jablko sprevádza človeka už od prvopočiatku. Jablko ako symbol hriechu, jablko sváru, jablko poznania. To všetko sa skrýva v texte K. Peteraja Rozhovory s jablkom, ktorý si ako predlohu vybrala režisérka Anna Kurčinová a zinscenovala ho so súborom Úsmev z Babína. Tento jemne filozofický, či lepšie povedané filozofujúci, text nie je ľahký pre javiskovú interpretáciu bez väčších hereckých i ľudských skúseností. Ak sa ho chopili tri mladé slečny, bolo treba veľmi úporne hľadať iné než herecké prostriedky, aby sme im uverili, že textu nielen rozumejú, ale dokážu k nemu zaujať aj ľudský postoj a interpretovať ho. Myslím, že v tomto prípade to bola úloha nad ich sily a to aj napriek tomu, že ide o talentované dievčatá. To však nič neuberá na schopnosti inscenátorov vymyslieť zaujímavú javiskovú situáciu (napr. scéna s artistom, keď postavy balansujú na hrane života a smrti alebo práca s rozpoleným jablkom). Je však potrebné aj na tom pomerne krátkom časovom úseku vymyslieť takýchto situácií viac, nebáť sa režírovať. Bola by to cesta, ako priblížiť Peterajov text aj divákovi, ktorí sú rovesníkmi účinkujúcich dievčat. Takto zámer zostal niekde na polceste. Škoda. *Jozef Krasula*

Hovoríme s tvorcom

Dostali sme sa k zbierke Kamila Peteraja, dievčatám sa páčili niektoré básne, v ktorých našli jednotiacie motívy, ktoré sme sa potom prostredníctvom vizualizácie metafor snažili preniesť na javisko tak, aby hovorili o ich chápaní sveta, života, mladosti, ale aj budúcnosti,“ hovorí o rodení sa inscenácie Anna Kurčinová.

Súbor v takomto zložení vystúpil po prvýkrát?

V podstate sú to zakladajúce členky detského divadelného súboru Úsmev, ktorý má takmer tridsať členov. Toto divadlo

Pokračovanie na 8. str.

Dokončenie zo 7. str.

poézie si urobili len ony tri, pretože to je téma, ktorá je mladším členom vzdialená. Potrebovali sa trošku samostatne realizovať. Chcú samozrejme v tomto zložení pokračovať aj ďalej. Chuť tu jednoznačne je, ešte keby tak času bolo viac. Okrem divadla poézie uvažujeme aj o iných formách divadelnej realizácie (alternatívne divadlo, divadlo dospelých pre deti, dokonca sa prejavujú aj režisérsky v spomínanom detskom divadelnom súbore).

Ako hodnotíte dnešné predstavenie?

Máme z toho celkom dobrý pocit, len niektoré veci nevyšli celkom tak, ako sme si predstavovali. Problém možno vznikol pri práci so svetlom, lebo na to doma podmienky nemáme. Máme v podstate vždy len čisto teoretické predstavy, takže práca so svetlom je viac-menej improvizácia. (jkb)

Čo na to publikum

Andrea – Bolo to dost zaujímavé, ale celkom so to nechápala.

Lenka – Zaujalo ma, že to dokázali urobiť len tri, myslím, že spev ako predel do predstavenia veľmi pasoval.

Žanetka – V hre sa mi páčilo, ako mali vymyslenú rekvizitu, teda to jablko a ako s ním hrali.
Barborka – Mne sa to tiež páčilo, ale viem, že to jablko

museli nejako zalepiť, lebo by to samo od seba nevydržalo.
Jana – Ja som tomu nerozumela.

Eva – Páčila sa mi myšlienka, že iba lásky a otáznikov môže byť viac.

*Jablko ti všetko riekne,
len v území zázrakov.
Jablko je samo pekné,
jablko je jablko...*

(jkb)

Sprievodné podujatia

Po stopách Hviezdoslava

Aj to, že Országhovi mali v leštinskom kostolíku svoju lavicu, že v nej na bohoslužbách sedával aj Hviezdoslav, že v podzemí sú krypty, že viac ako tristoročný drevený artikulárny kostolík je zapísaný v Zozname svetového kultúrneho dedičstva UNESCO, že platia v ňom prísne pravidlá a všeličo iné sa dozvedeli účastníci 55. Hviezdoslavovho Kubína, ktorí vo štvrtok prijali ponuku na výlet po stopách P. O. Hviezdoslava a Margity Figuli vo Vyšnom Kubíne a Leštínach. Exkurziu absolvovalo šesťdesiat záujemcov a, ako

nám povedala Zuzana Vengrínová, boli naozaj aj zvedaví. „Navštívili sme expozíciu o živote a diele velikána spod Choča na Obecnom úrade vo Vyšnom Kubíne, kde si obyvatelia tejto dedinky pripomínajú aj svoju rodáčku spisovateľku Margitu Figuli. Zastavili sme sa aj pri pamätnej tabuli na mieste, kde stál jej rodný dom, i pamätníku na mieste bývalého rodného domu Pavla Országha.“ Viac ako dvojhodinové putovanie po stopách Hviezdoslava ukončili v historickom drevenom kostolíku v Leštínach.

(lv)

Druhá z plánovaných exkurzií je nasmerovaná do hájovne pod Babou horou, kde Hviezdoslav umiestnil dej lyricko-epickej drámy Hájnikova žena. Organizátori pozývajú na sobotu o 14.00 h.

V artikulárnom kostolíku s Leštínach.

„Krvavé koleno“ na parkete

Zo štvrtkovej večernej diskotéky v MsKS.

Vydáva Národné osvetové centrum

Náklad: 200 kusov

Šéfredaktorka Lýdia Vojtaššáková, redaktori Jarko Broz a Maňo Lacko, foto Filip Lašut a LV, sadzba Viera Matašíková

Tlač: MsKS Dolný Kubín

Hodnotenie poroty

Jeseň: farby, farby, farby... A nechať sa nimi očarovať, prežiť naplno celú nádhru a pestrosť... Jeseň v Dolnom Kubíne prináša farebnosť nielen pre oči, ale aj pre uši, a najmä pre srdce - pravda, ak holdujeme krásnemu a zmysluplnému slovu, príbehu a pocitu založenému práve na jeho sile.

Popoludnie plné farieb sme zažili hneď v prvý deň, keď sme sa stretli v kine Choč so šestnástimi recitátormi I. kategórie. Jednotlivé farby žiarili rôznou intenzitou, ale podstatné bolo, že žiarili (aj keď to bola iba generálka, a ešte k tomu v škole - o čom nás celý čas úspešne presviedčal režisér Roman Večerek). Ak by sme chceli jednotlivých recitátorov rozdeliť podľa farebnosti (výber predlohy, variabilita výrazových prostriedkov, zvnútornenie a pochopenie) získali by sme skutočne jesennú paletu. A to je dobré, lebo každý recitátor predstavil na javisku sám seba, i to, ako ďaleko došiel v umení oživiť zakliate slovo.

Žiarivou červenou sme sa potešili pri prednese Šimona Šeba z Košíc, v živelnom prednese, ktorý len a len pre neho napísala jeho mama Jana Tomášová. Súzvuk textu i osobnosti malého veľkého muža bol skutočným zážitkom. Sýta oranžová preskočila pri prednese Terézie Šuppovej z Topoľčian. Táto energická dievčinka sa nebojí presviedčať diváka o tom, čo vidí. Vo výraznom a živom rozprávaní nám sugestívne predstavila hrôzy, aké nás čakajú, ak nebudeme hrať dur-molovú symfóniu (V. Klimáček: Zločin v šatníku). K výborným prednesom v tejto horúcej farebnej

Hovoríme s tvorcami

Recitátori I. kategórie

Klasické školské stoličky, klasický neporiadok, „klasický“ Michal Dávid a jeho: „krásny údel... vzhŕu k výškám...“ počas ktorého pribehli najmenší recitátori ako do školy, aby im Roman Večerek klasicky pripomenul: „Prezuli ste sa?“ A, samozrejme, oneskorená žiačka s klasickou výhovorkou... Aj napriek niekoľkým vtípnym narážkam na mobility (dokonca sa na túto tému objavili aj prednášané texty (Deglovičov Mobilný telefón a Janovicov Zasadil som telefón), sa počas recitácii nejaké ozvali a divák (napríklad ja) už nevedel, či sú všetky súčasťou režijného zámeru, alebo niektoré (najmenej tri) svedčia o nepoučiteľnosti moderného (rozumej: barbarského) diváka.

Ale k veci. Oslovil som štyroch recitátorov, ktorých vystúpenia podľa môjho skromného odhadu u divákov najviac zarezonovali.

Terézia Šuppová, Topoľčany (Viliam Klimáček: Zločin v šatníku)

Ako sa ti dnes recitovalo?

Veľmi dobre, aj keď mi trochu svietilo do očí.

Prečo práve Klimáček?

Pripravovala ma mama. Aj mi vybrala. Ona vyberie a ja schvaľujem.

Našla si niečo zaujímavé medzi súpermi?

Páčilo sa mi O cirkuse, ten druhý prednes (Alexandra Filipovičová pozn. jkb) a potom o princeznej, čo sa zmenšovala (Korina Rosinová). Bolo to síce dosť dlhé, ale páčilo sa mi to.

škále pribudol ešte jeden - Slavomír Martinka z Kremnice (L. Podjavorinská: Bitka). Nezbedný a bojovný Čimo by našiel v tomto recitátorovi rovnocenného protivníka, ktorý sa vie i stíšiť, i zamyslieť. Nežnou zlatožltou zažiarila Emma Čabráková z Humenného, keď nám ponúkla v umne a jemne vystavanom prednese skutočne krásnu krehkú poéziu Michala Černáka Z básnikovho kalendára. Lístočky z kalendára padali a hrali farbami - i keď boli len biele s čiernymi číslicami, ladili i dotvárali obrazy textu. Nejednoznačný, no zaujímavý a pozoruhodný pokus o Janka Kráľa v I. kategórii predviedla Roxana Rajtáková s textom balady Zakliata panna vo Váhu. Výber primerane prispôbený veku recitátorky nám pootvoril okienko do jej duše, do spôsobu videnia i schopnosti predstaviť si veci neviditeľné a pokúsiť sa ich pochopiť... V rôznych odtieňoch zelenej - teda slušné, talentované prednesy s menšími škvŕnkami, sa pohybovali takmer všetky ostatné prednesy: hovorí sa im aj slubné, a to zaväzuje, lebo sa tešíme všetci na to, ako ten príslub, ktorý sme si pri každom z recitátorov uvedomili, naplnia v budúcich ročníkoch.

Ale ďalej už radšej nebudem deliť ani podľa farieb, ani podľa výkonov či iných kritérií a len skonštatujem dojem z I. kategórie. Cesty k dobrému prednesu sú rôzne a to je fajn, že nie je iba jeden správny štýl, nie je iba jedno riešenie či jediný správny „výsledok“. Veď pestrosť je predsa jednou z podmienok radosti. Veľa radosti z jesene, z farieb, z blízkosti spriaznených krásnych duší, z príbehov i obrazov a vôbec z celého 55. ročníka praje všetkým *Eva Grohová*.

Roxana Rajtáková, Topoľčany (Janko Kráľ: Zakliata panna vo Váhu a divný Janko)

Ako sa ti dnes recitovalo?
Dobre.

Čí to bol nápad, aby si v deviatich rokoch recitovala takýto text?

V podstate mamkin. Ale spolupracovali sme aj s pani

učiteľkou. A dá sa povedať, že výrazne som do toho zasiahla aj ja.

Našla si niečo zaujímavé medzi súpermi?

Páčilo sa mi to o tom dráčikovi... Šebo to recitoval. Recitoval výrazne a zaujímavovo. Aj text bol dobrý.

Šimon Šebo, Košice (Jana Tomášová: Kam-a-rád)

Vlaňajší text ti napísala mama, tohtoročný opäť mama, ale na tvoj námet, na budúci rok si už napíšeš sám?

Neviem, ale mama to vie najlepšie napísať. Ale môžem to skúsiť. Nevylučujem to...

Ako sa ti dnes recitovalo?

Aaaa... tréma. Dost veľká...

Našiel by si niečo zaujímavé medzi súpermi?

Páčilo sa mi O cirkuse ten druhý (Alexandra Filipovičová) prednes, dost to na mňa zapôsobil.

Pokračovanie na 10. str.

Detskí recitátori – 1. kategória

Dokončenie z 9. str.

Korina Rosinová, Nižná (Krista Bendová: O premenlivej princeznej)

Ako sa ti dnes recitovalo?
Nebolo to celkom v pohode, mala som dosť veľkú trému.

Vlani si recitovala O svojhlavej princeznej, teraz O premenlivej princeznej...

Texty mi vyberá pani učiteľka. Ale možno za tým bude niečo viac...

Našla si niečo zaujímavé medzi súpermi?

Páčil sami Šebo a ten Bratislavčan čo recitoval o Číne (Lukáš Chovan).

Budeš recitovať aj budúci rok? Už budeš vo vyššej kategórii...

Myslím, že nie. Nebaví ma učiť sa texty. Ale určite ma donútia.

(jkb)

Detská porota na 55. HK

Štvrtok – 1. 10. 2009

II. kategória:

Katarína Hešková, CZŠ A. Radlinského DK
Alexandra Mušková, CZŠ A. Radlinského DK
Matej Pelach, ZŠ J. Matúšku DK
Lucia Mešková, ZŠ J. Matúšku DK
Nina Mancová, Gymnázium P. O. H. DK
Martina Šlachťová, Gymn. P. O. H. DK
Miriam Staníková, ZŠ P. Škrabáka DK
Dominika Kováčiková, ZŠ P. Škrabáka DK

III. kategória:

Lucia Podstrelená, CZŠ A. Radlinského DK
Ivana Diežková, CZŠ A. Radlinského DK
Natália Fačková, J. Matúšku DK
Eva Kováčová, J. Matúšku DK
Katarína Cabanová, Gymnázium P. O. H. DK

Natália Benková, Gymnázium P. O. H. DK
Marianna Palugová, ZŠ P. Škrabáka DK
Jana Magicová, ZŠ P. Škrabáka DK

Piatok – 2. 10. 2009:

IV. a V. kategória – dopoludnia - próza:

Dominika Valečíková, Gymnázium P. O. H. DK
Veronika Štyráková, Gymnázium P. O. H. DK
Michaela Lakošítková, ZŠŠSaO DK
Tomáš Habiňák, ZŠŠSaO DK

IV. a V. kategória – popoludní - poézia:

Barbora Valečíková, Gymnázium P. O. H. DK
Matúš Gura, Gymnázium P. O. H. DK
Dominika Bučeková, ZŠŠSaO DK
Zdenka Gereková, ZŠŠSaO DK